

trebuh, temu je se priznala premija, na druge lastnosti se ni gledalo toliko!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dnes 27. oktobra zvečer ob 8. uri se pripeljata italijanski kralj Umberto in kraljica Margarita nad Pontebo, Beljak, Celovec, Judenburg, Bruck itd. v Dunaj obiskovat našega cesarja in ponujat italijansko prijateljstvo in zvezo, na katero pri nas le nemški liberalci in magjarski politikarji verujejo, vsi drugi smo neverni Tomaži. — Naslednik baronu Hajmerlu na ministerskem stolu zunanjih naših zadev bode baje ogerski grof Kalnoki, sedaj cesarjev poslanik pri ruskem carji; mož je 49 let star in konservativec. — Naš štajerski c. k. namestnik baron Kübeck pride baje na Tirolsko, tamošnji namestnik Witman pa na Moravsko, ker ume česki. Štajerci pa baje dobimo ministra barona Konrada, katerega naša večina v državnem zboru ne bode trpela več. — Deželni zbori dokončali so vsi delovanje, večjidel veliko mirneje, kakor je po razsajanji nemških liberalcev bilo pričakovati; le pri sklepu so skušali žaliti vladu na Kranjskem liberalni zagrizenec baron Abfalttrern, na Českem kneza Schönburg in Auersperg in v Spodnji Avstriji nemški jud Kuranda. Čudno je to da imajo ondi, kder liberalci gospodarijo dežele največjih doklad na gruntni davek: na Štajerskem 36%, na Koroškem 43%, velika Galicija shaja s 27%. Znamenito je tudi, da Saleburški deželni zbor jednako koroškemu, kranjskemu in tržaškemu prosi vladu, naj Rudolfovo železnico podaljša do Trsta in zveže z Gizelino železnico. Česki zbor je postavil sprejel, po kateri se v vsakem okraji priredi posojilnica. — Uradnike na Slovenskem je nekaj iznemiril zaukaz ministra dr. Pražaka, da se imajo pri sodnijah sprejemati slovenske vloge in slovenski reševati ter protokoli s slovenskimi strankami slovenski zapisovati. Gospoda se vsaj tako lahko prepriča, da so dnevi nemško-liberalnega gospodstva pri kraju. — Ogerski davkeplačilci so predlanskim in lani 80 milijonov goldinarjev dolžni ostali. V sosednem Medjimurji dobijo novo magjarsko dačo, namreč: užitnino na meso in vino, katero ljudje doma jedo in pijejo. Poslanec ali ablegat Urvary pa jim ne bode nič kaj pomagal iz sile. Hrvatje čutijo čedalje boljše pritisk magjarske vlade; zato se širi bojazen za neodvisnost po vsej deželi, tem boljše, ker je tiskovna svoboda huje zadušena, kakor pri nas.

Vnanje države Iz Vratislava izgnani knezofskof Fürster je v našem Slezkem umrl. Dasiravno priljubljen pri nemškem cesarjeviči in cesarici, vendar nemški cesar ni dovolil, da bi mrtvega škofa v Vratislav slovesno prenesli in pokopali. Še le ko so katoličani prosili Bismarka, bilo je to dovoljeno. Bismark je toraj boljši in več, kakor cesar. Sicer pa smrt tudi pri starem cesarji

na dveri trka, kajti ove dni raznesla se je govorica, da je umrl, pa še ni bilo res. — O potovanju ruskega carja, da se snide z našim cesarjem, je zopet vse tiho. — Rumunski oficirji merijo in narisavajo vse prelazi in soteske, ki peljajo iz Rumunije čez in skozi Karpatsko gorovje v Erdeljsko in Ogersko. — Srbskega kneza hočejo pri bližnji skupščini proglasiti za kralja; turški sultan ga baje namerava prvi priznati in sploh iz jeze do Avstrije podpirati. — Grki zasedli so vse turške dežele jim odkazane in odpuščajo vojake domov; turški sultan pa zbira svoje okolo Soluna, ker se boji, da nebi tje prišla avstrijska armada. — Italijani čejo mahoma biti nam prijatelji in zavezniki in razpuščajo „irredentovske“ družbe, ki so nameravale Avstriji vzeti Trst in južno Tirolsko. Zoper sv. očeta pa razsajajo huje, kakor poprej. Pravijo, da je treba papeža prognati iz Italije, kakor je bil iztiran neapolitanski kralj. — V Parizi bil je očiteno shod atejistov, t. j. bogatajilcev. Strašno so govorili zoper Boga, krščanstvo, duhovnike in sv. cerkev. Gambetta jih podpira in ta človek utegne v kratkem postati minister. V Tuneskem je palo do sedaj 900 vojakov in 15.000 jih je zbolelo. Sedaj marširajo Francozi v Kajruan, glavno skrivališče Arabov. — Španjolci nameravajo Pireneje, plauine, predreti za novo železnico na Francosko. — Angleški minister Gladstone prebiva na gradu Howarden, varovan od množine policajev, ker se boji razkačenih Ircev. Irska liga je v oklici Irceem nasvetovala, da najemniki ne smejo grajščakom nobene najemščine plačevati, dokler bodo angleški ministri irske poslance zaprte puščali v jetiščih. Iz Egipta so Angleži in Francozi svoje ladije pozvali nazaj in egiptovski vice-kralj se je turškega sultana trdneje oklenol. V Arabiji pa baje snujejo neodvisno državo od Turčije.

Za poduk in kratek čas.

Kula Ali paše Čengić-a.

II. Dne 1. septembra na angeljsko nedeljo meševal sem prvokrat, odkar sem Brod zapustil, v katoliški bosauski cerkvi Sarajevski. Tri leta že niso peli zvonovi pri tej cerkvi, še le s prihodom naše armade so se tudi tem trem zvonceem bronasti jeziki odvezali, da odslej svobodno pojô čast božjo, svobodno vabijo vernike k svetej službi in jim svobodno pevajo mrtvaško slovo. Ko sem ob šestih zjutra došel v cerkvico, bilo je že kakih deset Bošnjakov in Bošnjakinj pričujočih. Pa predno se opravim in k altarju pristopim, bili so prostori že skoro polni pobožnikov, ki so med celim opravilom klečali ter se prav spodbudljivo vedli. Pri poglavitnih mešnih delih so se do tal priklanjali in molili z razpetimi rokami. Med mešo so pristopile k svetemu obhajilu 4 usmiljene sestre,

katerih vzgledno življenje blagotvorno upliva na Bošnjake katere koli vere. Po opravi obiščem še mladega župnika o. Jakopa Marič-a, rojenega Sarajevčana, ki mi je v marsikterih rečeh pravo luč prižgal ter o žalostnem položaji katoliških prebivalcev tako temno podobo naslikal, da bi še najjasnejše oko ne našlo svitle pike, da bi na njej odpočilo. Župnik sam je bil v vednem strahu, da ga danes ali jutre ne posekajo turški divjaki, ki so mu očitali, da so frančiškani krivi zasedenja Bosne po našej vojski, ker so bojda oni pisali avstrijskemu cesarju, naj pošlje vojakov, rešit uboge raje. Po neslavnih delih slavni Hadži-Lojo je dvakrat naznanil župniku in strogo ukazal, da mora mahoma vse cekine iz cerkvene denarnice njemu za vojaške potrebe izročiti. Ker pak tega storiti ni hotel, in če bi hotel, ni mogel in če bi mogel, ni smel, ker je le oskrbnik, a ne posestnik cerkvenega premoženja, prigromeli so trije lupeži, vlomili cerkvene duri in so pobrali vse dragocenosti. Tudi usmiljene sestre so si užile dovolj strahu pred zdvijano druhaljo. Odkar so došle v Sarajevo niso nikoli prestopile domačega praga na ulico. V 6 letih se niso še toliko po mestu ozrle, da bi znale, kdo biva v najbližnjih, sosednih hišah. Na dan 19. avgusta tresle so se strahu ko šibice na vodi. Na vse zgodaj so se podale v cerkvo k svetej meši; pa ta ni še se dobro pričela, ko nastane na vseh straneh strašen hrup in trušč. Kanoni in puške so jele pokati, da so okna klepetala in se tresla tla. Po cerkvi so jokali ljudje in se križema gnjetli, da je moral duhovnik sv. opravilo prenehati in pričujoče lepo poprositi, naj se vendar do konca sv. daritve mirno zadržé. Po dovršenih molitvah poskrile so se sestre v pozemeljske kleti, kder so čakale dalnje osode. Prikazale so se na solnce še le, ko jim je veselo ukanje po ulicah naznanjalo, da je Sarajevo dobilo novega gospodarja. Takoj drugi dan ste se dve zadovoljno ponudile v postrežbo ranjenikom, kateri trudapolni in požrtvovalni posel ste opravljali, kakor dve preskrbni Marti vsem v veliko začudenje in v občo pohvalo, dokler niso odprle svojih šol. Njima na pomoč je priskočila neka vrla katoliška Sarajevčanka, ki bi bila menda svoje srce iztrgala in svoje oko izdrila in ga revežem podala, ako bi jim s tem le vstreči zamogla. Resnici ne bodé na kvar, če rečem, da še v svojem življenji nisem videl in spoznal dobrotljivejše žene od te priproste, pa preblage matere, kateri je bilo ravnilo in vodilo oni zlata vredni nauk: kar si dobrega storil, zabi in stori kaj boljšega. Ko se nekega poludne na stopnicah srečava, povpraša me brez ovinok, ako mi treba kake reči. Eh! se vé potreboval sem ne le nič, ampak vse, pa kaj hočeš, odvrnem, vsaj vsi katoličani nimate druga ko bogato revščino. Da dušo! pritegne besedo, jaz imam še tega in onega, samo povej, česar najbolje krvavo pogrešaš. Če je pa temu tako, prosil bi le, da mi opereš obleko, ki že več tednov vode čaka. Dok-

ler ostaneš v Sarajevu, hočem ti to rada, kakor lastnemu sinu oskrbovati, vsaj mi je v koči bčerka, ki ume „košulje s sapunom“ prati. Poprej ko se razideva, da se odslej skoro vsaki dan vidiva, razodene mi še svoje veliko veselje pa tudi ne manjo žalost, da ima namreč sina — duhovnika frančiškana, pomočnika na Osovi pri Žepču, pa ne vé, ali še živi ali so ga turčini usmrtili. Kaj? na Osovi je sin in Mato Baljič? Da dražestno srce! razvedri se jej čelo in lice, in hiti nadaljevati, živi li Mato? Dakako! zdrav je in krepek in vesel in ljubeznjiv, da me je k svojemu župniku na Osovo spremljal in me vrlo dobro pogostil v Žepču. Pri teh besedah se mi je zdelo, da se žena z ednim okom smeji a z drugim joče. Znala ni in vedela, kako bi mi povrnila tako sladka poročila. Rad nerad sem jej moral obljubiti, da hočem prav pogosto njeno hišo v Latinluku obiskati in se pri domačih razveseljevati. Žal mi ni bilo nikdar, kedarkoli sem obiskal — in zgodilo se ni redko — to pošteno, bogaboječo krščansko družino, ki mi ostane za vselej in vse vedno večne veke v sladkem spominu. — Edinega dne 3. septembra nismo imeli mrliča; zato so nam pa drugega dne trije umeli, med temi tudi major Eimansberger 52. pešpolka. Revež je grozno trpel pri svojej rani skozi prsi; ali še huje skeleča rana mu je bila zapuščena žena s nepreskrbljenimi otroci v Gradci. Vskliknil je še neposredno pred smrtjo: Kaj meni bolečine? ali moja vboga žena in moji ubogi otroci! . . . Drugega dne ob štirih smo zagrnili dobrega očeta v bosansko zemljo, daleč proč od njegove familije, ki mu še groba ne more s svojimi solzami rositi. — Pa ne le v bolenišnici, tudi v njeni bližini je smrt pobirala svoje žitve. Kakih 150 korakov od lazareta je nevisok zelen grič, na katerem so bili navadno vjeti Turki na smrt obsojeni in tudi usmrteni. Ravno dne 27. avgusta obsodila je nagla vojaška sodnija, obstoječa iz 7 mož, starikastega mohamedanskega učitelja, da se obesi, ker je šuntal k punta odrasle in mlade. Pomiloščen je bil le toliko, da so ga ustrelili, a ne obesili, kar je za mohamedanca največja sramota in najgorja zguba, ker obešenec po mnenji turčinov ne doseže rajskega veselja. Pred smrtjo poprosil je še za abdest, to je, da mu prinesó vode za umivanje in očiščenje grehov. Pri mohamedanib je namreč abdest to, kar pri kristijanib spoved. Kdor vzeme abdest, je po njihovej veri prost in čist vseh grehov, da jih ima še toliko in še tako težkih. Zato poje narodna pesen o abdestu:

No što bludi i hara i ždere,
Da mu hladna voda vse opere.

(Dalje prihod.)

Smešnica 43. Neki vojak, ki je pri celej bateriji kanonov na straži stal, se je šel v hudej zimi k bližnjemu krčmarju v hišo gret. Pa so ga dobili, brž zaprli, i potem pred stotnika postavili, kjer so ga pitali, zakaj je to storil. On pa se

modro odreže: Eden sam itak kanonov ukrasti ne zamore; ako jih pa več pride, jim tega jaz za-
braniti nikdar ne morem. Slavomil.

Razne stvari.

(*Ljubljanski knezoškof*) so dobili sivo mreno črez očesno punčico, in so oslepnoli, toda nek dunajski zdravnik je mreno predrl in sedaj zopet dobro vidijo.

(*Celjski nadučitelj*) g. Lopan bil je surovo napadan od „Cillier Zeitung“ in zatoraj je se odpovedal uredništvu in sodelovanju pri „Popotniku“, kateri list se je do sedaj tiskal v g. Ra-
kaševij tiskarni.

(† *Umrli*) je v Gradci g. Alojzij Nord, bivši okrajni glavar v Mahrenbergu, 76 let star.

(*Nemško cerkev v Celji*) bodo naš milostljivi knez in škof blagoslavljali v nedeljo 30. oktobra tega leta.

(*Potres*) občutili so zopet v Zagrebu dne 23. oktobra. Sunilo je precej trikrat; čulo je se podzemeljsko šumenje in grmenje.

(*Konji všli*) so na velikej cesti od Ormoža do Velike nedelje dne 18. oktobra, ko se je posestnik Fr. Meško domov peljal. Voz raztrupan je pal v Lešnico, konja sta zbežala v Ormož, a Martin Zorko, ki je nesrečno bil z voza vržen, je drugi dan moral umreti.)

(*V hranilnico mariborsko*) je nekdo vložil 50 gl., iz njih naredil 1500 gl. in potem hotel v Ptuji na knjižice od nekega trgovca imeti 250 gl. na posodo. Goljuf je zaprt.

(*Iz kajhe všel*) je v Slov. Gradci nek Anton Pfeifer in Jurklostra.

(*Na sejmi v Tinskem*) je nekdo kravo kupil od Jakoba Saleja in mu jo plačal s 4 desetaki — ponarejenimi. Goljuf je pete srečno odnesel.

(*Nesrečna pijanost*) je kriva, da so Janezu Spolenjaku v krčmi „zur grünen Wiese“ pri sv. Jurji na južnej železnici iz listnice ukradli 57 gl. Janezu Črešniju pri „Mostmichelau“ v Muti pa 40 gold.

(*„Cillier Zeitung“*) bila je konfiscirana, ker je preveč modrovala, kako se ima vladariti. Res drzno, kako se slabo izšolan človek, bivši komedijant, upa o rečeh pisariti, o katerih nič temeljitega ne ume in le čivka, kakor mu dunajski večji liberalno-nemški listi žvižgajo.

(*V Veržej*) je Anton Koroša staro puško snažil. Neznajoč, da je nabita, ni veliko pazil. Naeukrat se puška sproži in gosto svinčno zruje zadene 15letnega Janeza Rantašo v levo ramo. Siromak je hudo, nevarno ranjen.

(*Slabo gospodarijo celjski liberalci*) pod vodstvom dr. Neckermanna. Mesto ima lepih dohodkov: od hranilnice 7500 gl., od mavte 5000 gl., od gozdov 2030 gl., najemščine 1214 gl. Vkljub temu so meščani nenavadno z dokladami obloženi, pesji davek mora dati 500 gl., 2% na najemščine

2740 gl., 35% na direktni davek 11550 gl., ostanek pa 15% doklada na meso in vino, 15% na pripeljano vino in žganjico in 15% na užitnino od piva in vina. Ker liberalci z denarji povsod pometajo, zato morajo ljudje drago meso jesti in slabo pivo in vino piti.

(*Cigani*) so prišli v okolico pri Radgoni in kradejo in goljufajo po starej navadi.

(*V Dravo skočila*) je v Mariboru 29letna natakarka Marija Pflingstl, od ničvrednega možkega zapeljana in potem s študentskim detetom vred zapuščena.

(*Celjska čitalnica*) vabi k rednej občej skupščini v Celji v nedeljo dne 30. vinotoko t. l. ob sedmih zečer. Dnevni red: 1. Govor g. ravnatelja, 2. Poročilo g. tajnika. 3. Poročilo g. blagajnika. 4. Poročilo g. knjižničarja. 5. Volitev odbora za novo društveno leto. 6. Posvetovanje zarad novega pevovodje. 7. Volitev pregledovalcev računov. 8. Razni predlogi.

(*Politično-narodno gospodarsko društvo*) pri sv. Lovrenci v Slov. goricah ima javni občni zbor v nedeljo 30. oktobra ob 3. uri popoldne. Rodoljube nljudno vabi odbor.

(*Župnik imenovan*) je za sv. Anton na Pohorji č. g. M. Bračko, za župnijo v Pernicah prezentiran je č. g. Anton Ostrožnik.

(*Strašno zločinstvo*) so blizu Vesprima naredili tolovaji: Pölezer, Piringer in Szeplaky. V Paloti so po noči vdrli v hišo juda Golda, umorili njega in še 8 oseb, med temi 2 kristijanski dekli, ter hišo izropali. V Unghvaru bili so tolovaji ugrabljeni.

(*Posestvo „Christinenhof“*) pri Celji je kupil g. Gyula plem. Szepesi Martonos.

(*„Celjanka“*) zopet obira mešnike, in sicer prav surovo napada č. g. Ferenčaka mnogospštovanega in vestnega župnika Vojniškega.

(*Dražbe*). 2. nov. Fr. Iljaš v Pavlovskem vrbu 1270 gld. Martin Držanič v Arnovem selu 970 fl. Franc Knaflič v Vodreži 2916 fl. And. Ostršek v Pečevniku 308 fl. Lojz Bergener v Vojniku 7530 fl. in 2050 fl. Mat. Kodrič v Rogaci 3430 fl. Friedaner v Lubstovi 955 fl. 4. nov. M. Vodušek v Pleterjff 1330 fl. Jož. Falež v Slivnici 13355 gld.

Loterijne številke:

V Gradci 22. oktobra 1881: 17, 77, 14, 66, 39.
Na Dunaji „ „ 25, 27, 31, 85, 42.
Prihodnje srečkanje: 5. novembra 1881.

Prodavanje cerkvenega vina.

Dne 10. novembra t. l., to je v četrtek pred Martinovem, bo se v cerkveni kleti sv. Marjete na Pesnici v Nebovi 26 polovnjakov pozno nabranega, dobrega vina po dražbi prodavalo.

1—2
Cerkveno predstojništvo pri sv. Marjeti na Pesnici.